

Bayden demokratlara aýakbagydy, ýöne Harris ondanam erbet bolup bilermi?

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Bayden demokratlara aýakbagydy, ýöne Harris ondanam erbet bolup bilermi? BAYDEN DEMOKRATLARA AÝAKBAGYDY, ÝÖNE HARRIS ONDANAM ERBET BOLUP BILERMI?



Prezidentiň orunbasary boýunça üýşenmeler köp we bu diňe respublikanlaryň arasynda däl.

«Jo Bayden wezipeden meýletin çekilýändigini baradaky hatynda orunbasary Kamala Harrisi öwdi. Ýöne bir jümläniň kemterligi ünsi çekipdi: Oruntutary bolmak üçin oňa ýardam etmändi. Hiç hili.» (AP)

Eger bu ullakan çaprazlyk däl bolsa, Jo Baydeniň kandidatlykdan çekilýändigini baradaky habar şol bir wagtyň

özünde hem-ä sarsgyna salanok, hemem hiç hili geň galdyranok. Amerika şu meselede ökdäläne meňzeýär. Emma noýabrdaky prezident saýlawlaryndan çekilýändigini mälim eden hatyny okanymyzda (pul kömeginiň kesilmegi, pikir soralaşyklaryň netijeleriniň orta atylmagy, saglygynyň ýaramazlaşýandygy baradaky soraglaryň arymagy sebäpli mejbury ýagdaýda gelen karary), garaşsyzymyz ýaly bolandygyny gördük: Üstünlükleriniň uzyn sanawy amerikan halky we töweregindäkiler goldaw bermesi muny oňarmajakdygy.

Wise-prezident Kamala Harrise öwgüli sözler bardy. Ýöne bir jümläniň kemterligi ünsi çekipdi. Gözden geçirmek üçin haty iki gezek okadym. Oruntutary bolmak üçin oňa ýardam etmändi. Hiç hili.

Bu iň gyzykly ýerine näderejede üns berilendigi we hatyň çap edilmezden öň näçe näçe gezek nusgasynyň taýýarlanylandygy pikir edilende, bu örän ünsi çekijidi. Mesele-de şu ýerde.

Kamala Harris boýunça üýşenmeler köp we bu diňe respublikanlaryň arasynda däl. Ýakynda ýokary wezipeli amerikan diplomaty bilen duşuşdym we ondan Kamala Garrisiň wise-prezidentiň wezipesini oňaryp-oňarmaýanlygyny soradym. Alan jogabym örän düşnükli: «Wah, beter gowy oňarýar, bilýäň-ä». Höwessizje öwen bolmagyň nähilidigini bilýänsiňizle...

Baýden birinji hatynyň yzysüre Kamalanyň öz ýerine geçmegini doly goldaýandygyny we Demokratik partiýanyň kandidaty bolmagyny isleýändigini mälim edýän beýanat berdi. Meniň pikirimçe birnäçe adam onuň zyndan ýöremeli bolar.

Partiýanyň häzirki galagoply döwürdäki meselesi megerem has mynasyp kandidatlarynyň bolmagy (aýratynam Kaliforniýanyň gubernatory Gewin Nýusomyň, Miçiganyň gubernatory Grethen Uitmer dagy) diňe Baýdeniň kandidatlykdan çekilensoň bularyň biriniň üstün çykmagy gan hammamyny talap eder we Donald Trampam bu gandöküşlige aýaklaryny uzapdyp tomaşa eder.

Bu saýlawda möhüm mesele bolan abort hukugy meselesinde güýçli agitasiýa alyp barmagy we aýal-gyzlaryň nesil öndürme hukuklarynyň saýlaw uçastoklarynda ýer alan her ýerinde saýlawçylaryň aýal-gyzlaryň saýlama hukugyny goldamagy Kamala

Harrisiň peýdasyna.

Ýöne problemalaryň sanawy uzyn. Baýdeniň oňa çözmek üçin beren meselelerden birem migrantlar we Günorta serhedi meselesidi. Bu sözüň doly manasynde katastrofa boldy. Serhet şindizem Trampyň kozyrlaryndan biri bolmagynda galýar. Harrus şu tema girip, ökjeli köwüşlerine palçyk ýokuşdyrmak islemeýändigini belli etdi.

Birem aýal duşmançylygy meselesi bar. Bu mesele Hillari Klintonyň 2016-njy ýylda kandidaturasyny goýanda ýeňilmeginiň iň esasy sebäpleriň biridi (şowsuz kampaniýa ýöredendigije garamazdan, beýleki problemalary agzamogam).

Emma has gyssagly, has köne bir sorag bar: Ol nämäni, haçan bilýärdi? Jo Baýdeniň gyra çekilmeginiň sebäbi aňynyň bulaşýandygy bolýan bolsa, bu ýagdaý haçandan bäri şeýledi? Amerikanlar onuň hakyky saglyk ýagdaýy boýunça aldandymy? Fiziki taýdan ýeterlik däldigini bilýän ýagdaýynda Harris näme sebäpden oňa doly goldap geldi?

Respublikanlaryň hüjüm edijilikli reklamalary taýýarlandy we ýaýradylmaga taýýar ýagdaýda dur. Şenbe gününüň agşamy Donal Tramp hüjüm ediş terziniň mysalyny görkezdi. Miçigandaky tomaşaçylaryna «Ol däli ahyry» diýýärdi. Tomaşaçylara «Gülşüni dagy gördüňizmi? Bu wahahaýdan kän zada akyl ýetirip bilersiňiz. Ol däli ahyry» diýip ýaňsylady.

Harrisiň liberal kaliforniýaly garalawjy iş bukjasynyň hakykat bilen hiç hili baglanyşygy bolmasa gerek. Ýöne muňa amerikan syýasaty diýilýär-dä. Hakykatlaryň çeper kyssanyň öňüne geçmegine ýol bermäň. Bu beter erbet bolar.

Iň ýaman habaram şu. Wise-prezidentlige kimi saýlamaga entek wagtam bar, mümkinçiligem. Elbetde, kandidatyrasy kepillendirilse. Ideal taýdan wise-prezidentlige kandidatdan isleýän zadyňyz siziň ýetip bilmedik demografiýaňyza ýeten biridir, saýlaw uçastogynyň sazlaýjysydyr.

Demirgazyk-gündogarly, liberal, ýokary gatlakdan, baý, katolik ynançly J.F.K-niň hiç hili umumylyyy bolmadyk Günorta Tehasly obaly Lindon Jonsony saýlaýşyny pikir ediň.

Donald Tramp bu gezek beýtmedi. 2016-njy ýylda Indiana ştatynyň öňki gubernatory Maýk Pensi saýlanda akylly göçüm

etdi. Garşysynda ynanjyny syýasatdan ýokarda tutýan, Amerikadaky ýewangeliklere Trampa ses bermegiň gowy boljakdygyna kepil geçýän, «Hudaýdan gorkýan» ýewangelik bardy.

Emma 2024-nji ýylda Tramp ykdysady populizm, izolýasionizm, araçäk we aborta garşy syýasy ugurlar meselesinde megefem Trampyň özündenem beter «ortada» duran J.D.Wens görnüşindäki öz MAGA ýaşlygyny saýlady.

Başgaça aýdanda, amerikan syýasatynyň merkezi borram-boş dur. Wise-prezidentlige dogry kandidaty saýlap aljakmh, kampaniýany biraz şüweleňlendirjekmi, Trampyň sussuny basjakmy... Bellisi ýok. Çünki şonda birdenkä ünsler kandidatlaryň ýaşyna gönüger we Tramp bäsleşikdäki iň garry adam bolar. Hatda amerikan taryhynda prezident bolan iň garry adam.

5-nji noýabra çenli wagt kän...

Jon SOPEL.

Sişenbe, 23.07.2024 ý. Publisistika